ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1977

Vyhlásené: 23.11.1977 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

79

VYHLÁŠKA
Ministerstva školství České socialistické republiky

ze dne 26. října 1977

o jednotném systému dalšího vzdělávání učitelů škol poskytujících základní, střední a vyšší vzdělání a ostatních pedagogických a výchovných pracovníků

Ministerstvo školství České socialistické republiky stanoví v dohodě s ministerstvem zdravotnictví České socialistické republiky, ostatními zúčastněnými ústředními orgány a Českou odborovou radou podle § 31 odst. 2 zákona č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon), § 37 zákona č. 89/1958 Sb., o výchově dorostu k povolání v učebním poměru (učňovský zákon), se zřetelem k § 27 odst. 3 téhož zákona a podle § 19 odst. 2 zákona č. 19/1966 Sb., o vysokých školách:

§ 1
Základní ustanovení

(1) Tato vyhláška upravuje jednotný systém soustavného dalšího vzdělávání učitelů, pedagogických a výchovných pracovníků. Vztahuje se na učitele škol poskytujících základní, střední a vyšší vzdělání včetně mateřských škol, lidových škol umění, lidových škol jazyků a jazykových škol a škol pro mládež vyžadující zvláštní péči, na výchovné pracovníky školních družin a školních klubů, dětských domovů, domovů mládeže, výchovných a diagnostických ústavů, dále na mistry odborné výchovy, skupinové vedoucí Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže, pedagogické pracovníky domů pionýrů a mládeže (dále jen "učitele"), ředitele těchto škol a výchovných zařízení a jejich zástupce, na vedoucí kabinetů okresních pedagogických středisek, krajských pedagogických ústavů a Pedagogického ústavu hlavního města Prahy, na ředitele krajských pedagogických ústavů a vedoucí okresních pedagogických středisek, školní inspektory, ředitele krajských pedagogicko-psychologických poraden, ředitele okresních pedagogicko-psychologických poraden a pedagogické pracovníky orgánů školské správy (dále jen "ostatní pedagogičtí pracovníci").

(2) Další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků v České socialistické republice uvedených v odstavci 1 ústředně řídí ministerstvo školství České socialistické republiky (dále jen "ministerstvo").

(3) Další vzdělávání pedagogických pracovníků jiných resortů neuvedených v odstavci 1, kteří zabezpečují výchovu učňů, provádějí příslušná ministerstva a ostatní ústřední orgány.

§ 2
Systém dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků

(1) Úkolem systému dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků je obnovit, prohloubit, doplnit a rozšířit jejich znalosti a dovednosti získané v základním studiu v souladu s rozvíjejícími se potřebami socialistické společnosti a vědeckotechnickým rozvojem.

(2) Obsah dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků je jednotný a schvaluje ho ministerstvo; zahrnuje složku ideově politickou, pedagogicko-psychologickou a odborně předmětovou.

(3) Další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků zabezpečují národní výbory, které odborně vedou školy a výchovná zařízení, v nichž působí pracovníci uvedení v § 1 odst. 1 (dále jen "národní výbory") a organizují je školy, okresní pedagogická střediska, krajské pedagogické ústavy, Ústřední ústav pro vzdělávání pedagogických pracovníků v Praze (dále jen "Ústav") popřípadě i jiné odborné a vědecké instituce.

(4) Systém dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků tvoří:

a) další vzdělávání učitelů;

b) další vzdělávání vedoucích kabinetů krajských pedagogických ústavů a okresních pedagogických středisek;

c) další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků;

d) průběžné další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků;

e) ideově politické vzdělávání učitelů.

(5) Další vzdělávání učitelů má tři stupně:
I. stupeň - uvádění začínajících učitelů do praxe,

II. stupeň - pomaturitní a postgraduální studium učitelů,

III. stupeň - specializační studium.

(6) Dalším vzděláváním vedoucích kabinetů krajských pedagogických ústavů a okresních pedagogických středisek je funkční studium.

(7) Dalším vzděláváním vedoucích pedagogických pracovníků je cyklická průprava. [1])

(8) Průběžné další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků zahrnuje různé krátkodobé druhy a formy dalšího vzdělávání.

(9) Ideově politické vzdělávání je soustavné vzdělávání všech učitelů, které podle zvláštních pokynů ministerstva organizují národní výbory.

(10) Další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků, včetně vedoucích pedagogických pracovníků, se uskutečňuje formami internátního, dálkového a externího studia, organizováním přednášek, seminářů, kursů, stáží apod. Těžištěm všech druhů dalšího vzdělávání je samostatné studium.

§ 3
Uvádění začínajících učitelů do praxe

(1) Uvádění začínajících učitelů do praxe (dále jen "uvádění") je určeno pro všechny začínající učitele.

(2) Cílem uvádění je pomoci začínajícímu učiteli překonávat počáteční těžkosti v práci a tvořivě uplatňovat osvojené vědomosti ze základní přípravy v praxi. Soustřeďuje se zejména na aktuální otázky školské politiky, na otázky praktické aplikace principů a metod výchovně vzdělávací práce, na dotváření soustavy základních pedagogických dovedností, na práci třídního učitele, na problémy výchovy žáků mimo vyučování, na práci se žákovským kolektivem, s rodiči, na bližší poznání podmínek a tradic školy a oblasti, v níž učitel působí.

(3) Uvádění zabezpečují národní výbory, u mistrů odborné výchovy organizace, u nichž jsou v pracovním poměru (dále jen "organizace"), ředitelé škol nebo výchovných zařízení, vedoucí odborných učilišť nebo učňovských středisek a uskutečňuje je uvádějící učitel. Uvádění sleduje příslušný školní inspektor.

(4) Uvádějící učitel, kterého ustanovuje národní výbor, u mistrů odborné výchovy organizace, vede začínajícího učitele, radí a pomáhá mu v práci.

(5) Při uvádění spolupracují metodické orgány na škole, okresní pedagogická střediska, krajské pedagogické ústavy, metodická střediska odborného výcviku a přípravy mistrů odborné výchovy, metodická střediska mimoškolní a mimopracovní výchovy příslušných resortů.

(6) Uvádění se uskutečňuje v prvním roce po nástupu učitele do pracovního poměru a trvá jeden školní rok. Uvádění se ukončí komplexním hodnocením začínajícího učitele, které vypracuje ředitel školy nebo výchovného zařízení, vedoucí odborného učiliště nebo učňovského střediska ve spolupráci s uvádějícím učitelem.

(7) Pokud začínající učitel nedosáhne po jednom roce uvádění cíle uvádění podle odstavce 2, prodlouží mu ředitel školy (vedoucí výchovného zařízení) uvádění o další rok.

§ 4
Pomaturitní studium učitelů

(1) Pomaturitní studium učitelů [2]) je určeno pro učitelky mateřských škol, vychovatele školních družin, školních klubů, domovů mládeže, dětských domovů, výchovných a diagnostických ústavů, skupinové vedoucí Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže, pedagogické pracovníky domů pionýrů a mládeže, dílenské učitele na středních průmyslových, středních zemědělských a lesnických školách a na školách pro mládež vyžadující zvláštní péči, učitele odborných předmětů, vychovatele a mistry odborné výchovy v učňovských zařízeních, kteří mají požadovanou kvalifikaci na úrovni úplného středního odborného vzdělání.

(2) Cílem pomaturitního studia učitelů je zvyšovat ideově politickou úroveň učitelů, obnovovat a doplňovat jejich pedagogicko-psychologickou, metodickou a odborně předmětovou přípravu získanou středoškolským studiem.

(3) Obsahem pomaturitního studia učitelů je marxismus-leninismus, pedagogika, psychologie a nejnovější poznatky ve studijním oboru. Těžiště přitom je ve studiu teorie vyučování příslušným předmětům.

(4) Pomaturitní studium učitelů organizují vybrané střední odborné školy ve spolupráci s krajskými pedagogickými ústavy, vysokými školami a jinými odbornými a vědeckými institucemi podle jednotných studijních plánů a osnov, které schvaluje ministerstvo. Pomaturitní studium mistrů odborné výchovy a vychovatelů se organizuje ve spolupráci s metodickými středisky odborného výcviku a metodickými středisky mimoškolní a mimopracovní výchovy příslušných resortů.

(5) Pomaturitní studium učitelů trvá zpravidla dva roky a učitelé se k němu přihlašují nejdříve po šesti letech a nejpozději do konce osmého roku své pedagogické praxe. Učitelé odborných předmětů, dílenští učitelé, mistři odborné výchovy a vychovatelé v učňovských zařízeních, pokud nemají pedagogickou kvalifikaci, absolvují pomaturitní studium učitelů až po ukončení doplňkového pedagogického studia, kterým získávají pedagogickou kvalifikaci; toto studium se jim započítá do pomaturitního studia jako jeho součást.

(6) Pomaturitní studium se ukončí závěrečnou zkouškou před zkušební komisí, kterou určí krajský národní výbor.

§ 5
Postgraduální studium učitelů

(1) Postgraduální studium učitelů je určeno pro učitele škol poskytujících základní, střední a vyšší vzdělání včetně učitelů odborných předmětů (inženýrů-techniků, inženýrů-ekonomů apod.) na středních odborných školách a v učňovských zařízeních, kteří ukončili vysokoškolské studium.

(2) Cílem postgraduálního studia učitelů je zvyšovat ideově politickou úroveň učitelů, obnovovat, doplňovat, prohlubovat a rozšiřovat jejich pedagogicko-psychologické, metodické a odborně předmětové vzdělání.

(3) Postgraduální studium učitelů navazuje na učitelské vzdělání získané na vysokých školách; jeho obsahem je marxismus-leninismus, pedagogika, psychologie a nejnovější poznatky v aprobačních předmětech a ve studijních oborech; těžiště přitom je v teorii vyučování příslušným předmětům.

(4) Postgraduální studium učitelů organizují příslušné fakulty vysokých škol podle jednotných studijních plánů a osnov schválených ministerstvem. Postgraduální studium učitelů má charakter řízeného individuálního studia doplněného soustředěními.

(5) Postgraduální studium trvá zpravidla dva roky a učitelé se k němu přihlašují na doporučení národního výboru nejdříve po šesti letech a nejpozději do konce osmého roku své učitelské praxe. Učitelé odborných předmětů na středních odborných školách a v učňovských zařízeních, pokud nemají pedagogickou kvalifikaci, absolvují postgraduální studium až po ukončení doplňkového pedagogického studia, kterým získávají pedagogickou kvalifikaci. Toto studium se jim započítá do postgraduálního studia jako jeho součást.

(6) Postgraduální studium se ukončí vypracováním závěrečné písemné práce a vykonáním závěrečné zkoušky před zkušební komisí, kterou jmenuje děkan příslušné fakulty.

(7) Za rovnocenné postgraduálnímu studiu učitelů se uznává též získání titulu nebo vědecké hodnosti v oboru pedagogiky, pedagogické psychologie a teorie vyučování příslušnému předmětu, studium při zaměstnání, jímž si učitelé na doporučení příslušného národního výboru rozšíří nebo doplní svou kvalifikaci, [3]) dále absolvování řízeného jazykového studia v zahraničí, popřípadě jiné ministerstvem schválené formy studia, pokud se realizují do desátého roku jejich pedagogické praxe.

§ 6
Specializační studium

(1) Specializační studium je určeno pro všechny učitele, navazuje zpravidla na pomaturitní nebo postgraduální studium; se souhlasem příslušného národního výboru je může učitel absolvovat i před pomaturitním nebo postgraduálním studiem.

(2) Cílem specializačního studia je zabezpečit další ideově politický, pedagogický a odborný růst učitelů, zdokonalovat jejich práci, rozvíjet pedagogickou tvořivost a prohlubovat jejich vzdělání podle potřeb školy a individuálních zájmů, dále připravit učitele pro různé druhy náročnějších pedagogických činností (uvádějící učitel, vedoucí předmětové komise a metodického sdružení, výchovný poradce, instruktor didaktické techniky, vedoucí zájmového kroužku apod.).

(3) Obsah specializačního studia učitelů se diferencuje podle potřeb dalšího rozvoje československé výchovně vzdělávací soustavy i podle individuálních zájmů učitele.

(4) Specializační studium organizují krajské pedagogické ústavy, Ústav, vysoké školy a jiné odborné a vědecké instituce.

(5) Specializační studium učitelů se uskutečňuje dlouhodobými studijními kursy, specializačním postgraduálním studiem, korespondenčními kursy, stážemi učitelů odborných předmětů a mistrů odborné výchovy ve výrobních závodech, laboratořích a výzkumných ústavech, řízeným individuálním studiem, individuální pedagogickou tvořivostí, apod.

(6) Formy specializačního studia, které určí ministerstvo, se ukončí závěrečnou zkouškou.

§ 7
Další vzdělávání vedoucích kabinetů krajských pedagogických ústavů a okresních pedagogických středisek

(1) Dalším vzděláváním vedoucích kabinetů krajských pedagogických ústavů a okresních pedagogických středisek je funkční studium, které je připravuje na vykonávání příslušné funkce.

(2) Obsahem funkčního studia jsou aktuální otázky dalšího rozvoje československé výchovně vzdělávací soustavy, komunistické výchovy, pedagogiky, psychologie, teorie vyučování příslušným předmětům, poznatky z oblasti řízení a kontroly práce škol a učitelů, otázky kádrové práce, ekonomiky vzdělání, hospodářského a materiálně technického zabezpečení škol apod.

(3) Funkční studium se organizuje zpravidla jako dvouleté podle jednotných studijních plánů a osnov a končí závěrečným pohovorem.

(4) Funkční studium vedoucích kabinetů okresních pedagogických středisek organizují krajské pedagogické ústavy.

(5) Funkční studium vedoucích kabinetů krajských pedagogických ústavů organizuje Ústav.

§ 8
Další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků

(1) Další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků je určeno pro ředitele škol a výchovných zařízení včetně lidových škol umění, lidových škol jazyků a jazykových škol, jejich zástupce, ředitele domů pionýrů a mládeže, vedoucí okresních pedagogických středisek, ředitele krajských pedagogických ústavů, ředitele okresních pedagogicko-psychologických poraden, ředitele krajských pedagogicko-psychologických poraden, inspektory a vedoucí inspekčních útvarů, vedoucí pedagogických oddělení na odborech školství okresních a krajských národních výborů. Uskutečňuje se formou kursů cyklické průpravy vedoucích pracovníků (dále jen "kursy"); jejich obsah určuje ministerstvo.

(2) Kursy pro ředitelky mateřských škol, ředitele škol poskytujících základní, střední a vyšší vzdělání včetně škol při zdravotnických zařízeních, škol pro mládež vyžadující zvláštní péči, lidových škol umění a jejich zástupce, ředitele výchovných zařízení a jejich zástupce, ředitele okresních a místních (městských) domů pionýrů a mládeže, vedoucí okresních pedagogických

středisek a ředitele okresních pedagogicko-psychologických poraden organizují krajské pedagogické ústavy ve spolupráci s vysokými školami.

(3) Kursy pro školní inspektory, vedoucí inspekčních útvarů a vedoucí pedagogických oddělení na odborech školství okresních a krajských národních výborů, ředitele krajských pedagogických ústavů a ředitele krajských pedagogicko-psychologických poraden organizuje ve spolupráci s vysokými školami Ústav.

§ 9
Průběžné další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků

(1) Průběžné další vzdělávání je určeno pro všechny kategorie pedagogických pracovníků a organizuje se souběžně s ostatními druhy dalšího vzdělávání.

(2) Cílem průběžného dalšího vzdělávání je zejména seznamovat učitele a ostatní pedagogické pracovníky s aktuálními otázkami dalšího rozvoje československé výchovně vzdělávací soustavy a komunistické výchovy, se změnami v obsahu a organizaci vyučování, s pokrokovými zkušenostmi z práce učitelů a ostatních pedagogických pracovníků, zabezpečit obnovu obsahu vzdělání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků v souladu s potřebami rozvoje socialistické společnosti a vědeckotechnického pokroku a poskytovat jim pomoc v pedagogické praxi.

(3) Průběžné další vzdělávání učitelů organizují školy, okresní pedagogická střediska, krajské pedagogické ústavy a Ústav formou přednášek, instruktáží, seminářů, konferencí, vzorových hodin, exkurzí, tematických zájezdů apod.

§ 10
Ideově politické vzdělávání učitelů

(1) Trvalou součástí systému dalšího vzdělávání učitelů je ideově politické vzdělávání.

(2) Cílem ideově politického vzdělávání je pomoci učitelům hlouběji si osvojit učení marxismu-leninismu, správně se orientovat ve světonázorových otázkách a ve společenském vývoji, aby mohli lépe výchovně působit na mládež v duchu idejí socialismu a komunismu.

(3) Ideově politické vzdělávání organizují národní výbory v návaznosti na dosažený stupeň učitelského vzdělání.

(4) Ideově politického vzdělávání se nezúčastňují učitelé, kteří se vzdělávají v pomaturitním nebo postgraduálním studiu a ti, kteří si studiem při zaměstnání rozšiřují nebo doplňují kvalifikaci.

§ 11
Pracovní úlevy a hospodářské zabezpečení účastníků dalšího vzdělávání

(1) O pracovních úlevách a hospodářském zabezpečení účastníků dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků platí zvláštní předpisy. [4])

(2) Poskytování pracovního volna a hospodářské zabezpečení pracovníků při funkčním studiu a cyklické průpravě vedoucích pedagogických pracovníků upravují zvláštní předpisy. [5])

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 12

(1) O úspěšném absolvování pomaturitního a postgraduálního studia učitelů se vydá absolventům vysvědčení. O absolvování ostatních stupňů a druhů dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků dostávají účastníci osvědčení.

(2) Od postgraduálního a pomaturitního studia učitelů jsou osvobozeni učitelé starší 45 let, kteří mají deset let pedagogické praxe.

§ 13

(1) Jednotlivé formy systému dalšího vzdělávání učitelů se zavádějí postupně takto:

a) uvádění začínajících učitelů do praxe (§ 3) a funkční studium (§ 7) od 1. ledna 1978;

b) pomaturitní studium učitelů (§ 4), postgraduální studium pro učitele odborných předmětů (§ 5) a specializační studium (§ 6) od 1. září 1978.

(2) Pokud tato vyhláška nestanoví jinak, platí pro postgraduální studium učitelů vyhláška č. 49/1966 Sb., o postgraduálním studiu na vysokých školách.

§ 14

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1978.

Ministr: Vondruška v. r.

1) Usnesení vlády ČSR č. 128 ze dne 3. května 1972 "Zásady postupného zavedení systému cyklické průpravy vedoucích pracovníků na všech stupních řízení ve státní a hospodářské oblasti v ČSR".

2) Toto studium není totožné s pomaturitním studiem podle směrnic ministerstva školství ČSR čj. 24 734/72 212 (Věstník MŠ a MK ČSR 1972, č. 10).

3) Podle směrnic MŠ ČSR čj. 11-259/69-III/2 čl. 1 odst. 1 písm. a), b) (Věstník MŠ a MK ČSR č. 3, r. 1969).

4) Pro účastníky pomaturitního a postgraduálního studia platí vyhláška č. 140/1968 Sb., o pracovních úlevách a hospodářském zabezpečení studujících při zaměstnání.

5) Vyhláška č. 8/1967 Sb., o poskytování pracovního volna a o hospodářském zabezpečení pracovníků při účasti na odborném školení organizovaném formou krátkodobého internátního soustředění.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.